

ИП "ПЪРВА ФИНАНСОВА БРОКЕРСКА КЪЩА" ЕООД

**ДОКЛАД ЗА ОЦЕНКА, ОРГАНИЗАЦИЯ И
УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА**

ИП „Първа Финасова Брокерска Къща“ ЕООД си поставя за цел да бъде максимално прозрачно дружество, както към своите клиенти, така и към всички останали заинтересовани лица. Целта на настоящия доклад е да представи обективно информацията за управлението на рисковете, съпътстващи дейността на посредника. Изготвен е съгласно Вътрешните правила за управлението на риска и правилата за разкриване на информация в съответствие с дял II на Регламент (ЕС) № 575/2013.

Настоящият доклад представя информация, актуална към 31.12.2020 г.

I. Информация относно целите и политиката на инвестиционния посредник във връзка с управлението на рисковете

Политиката за анализ и управление на риска е неразделна част от общата инвестиционна политика на ИП „Първа Финасова Брокерска Къща“ ЕООД. Основната задача пред управленския екип винаги се е свързвала със стремежа към нарастване на активите на дружеството и постоянен капиталов ръст, което да осигури стабилност и да допринесе за изграждането и поддържането на доверие у нашите клиенти и партньори.

1. Риск стратегия

При управлението на дейността си инвестиционен посредник (ИП) ПФБК ЕООД спазва Политика за оценка, организация и управление на риска в съответствие с изискванията на Наредба № 50 за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им.

Стратегията за управление на риска има за цел прилагане на единен подход за управление на риска, включващ идентифициране, оценка, анализ и реакция на рисковете оказващи негативно въздействие върху дейността на ИП.

Част от управлението на финансовите рискове е и политиката за управление на капиталовата адекватност. Дружеството поддържа нива на капиталова адекватност, значително по-високи от нормативно изискуемите през цялата 2020 г. Управителният орган на посредника считат, че този подход отговаря на мащабите на дейността и репутацията на посредника .

Процесът по установяване, управление и наблюдение на рисковете има за цел да намали влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху дейността на ИП, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда при отчитане на рисковия му профил.

Процедурите за оценка и управление на отделните видове риск на посредника включват:

- идентифициране на отделните външни и вътрешни данни, факти и събития, влияещи върху дейността на ИП
- идентифициране и измерване на риска
- наблюдаване, оценка и контрол на риска
- докладване на риска

2. ИП ПФБК ЕООД разграничава следните категории рискове.

2.1. Пазарен риск - възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на финансовите инструменти, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други.

Компонентите на пазарния риск, разглеждани от ИП ПФБК ЕООД са:

- лихвен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в даден финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвените проценти. Лихвен риск съществува за тези финансови инструменти, чиято доходност е обвързана с лихвен процент, като различните видове дългови инструменти и някои инструменти на паричния пазар. По отношения на вземането на решение за инвестиции в дългови ценни книжа, ИП се придържа към съпоставката между лихвени равнища и кредитен рейтинг на емитента. Дълговите инвестиции в търговския портфейл в края на 2020 г.

са в Корпоративни облигации на УНИВЕРЗАЛНА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА АД СКОПЈЕ, FOUR FINANCE SA, ENERGY PRO AS и Държавни ценни книжа на Република България.

- валутен риск – рискът е свързан със загуби, настъпили вследствие на промени във валутните курсове. Валутен риск съществува за всички позиции на ИП „ПФБК ЕООД, които са в чуждестранна валута, различна от евро. С оглед намаляване на този риск незначителна част - не повече от 1 % от търговския портфейл на посредника е инвестирана в емисии в чуждестранна валута през изминалата 2020 г.
- ценови риск - свързан с инвестиции в акции или други дялови ценни книжа - рискът от намаляване стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неблагоприятни промени в нивата на пазарните цени. За справедливата оценка на този рисков фактор ИП ПФБК ЕООД оценява на дневна база индивидуалния ценови риск на всяка отделна експозиция, измерен чрез стандартното отклонение на същата в портфейла на посредника.

За минимизирането на пазарния риск ИП използва следните основни процедури и методи:

- аналитични методи за разглеждане на рисковете, които позволяват достоверното измерване на риска, оценка на основните фактори, присъщи на пазарния риск и надеждното прогнозиране на пазарната ситуация – оценка на риска на търговския портфейл чрез стандартно отклонение, прилагане на VaR (Value-at-Risk) модел, който се дефинира като очакваната максимална загуба за определен времеви хоризонт при зададена степен на доверителност. Съгласно приетата методология на изчисление на VaR, очакваната дневна загуба при интервал на доверителност от 95 % не е надминавала 2 % от общата стойност на портфейла през 2020 г.;
- диверсификация на портфейлите;

2.2. Кредитен риск – отклонение от стойността на позицията в даден финансов инструмент, поради вероятност от неизпълнение на поети ангажименти от емитента – страна по дадена сделка, както и вероятността даден контрагент да не изпълни поети ангажименти по сключен договор, при което ще възникне отклонение от стойността на актива, водещо до заплахата за печалбата и капитала на ИП. Посредникът ограничава тези рискове чрез диверсификация на финансовите инструменти, внимателно проучване и анализиране на кредитния риск на насрещните страни. ИП няма голяма експозиции към едно лице или група свързани лица в края на 2020 г.

2.3. Операционен риск – възможността да се реализират загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер, включително правен риск. За предотвратяване на грешки в системата в посредника има изградена система за последващ контрол на извършваните сделки с финансови инструменти. Провеждат се системни обучения на персонала от отдела за вътрешен контрол за запознаване на персонала с изменения в нормативната уредба. Достъпът до информация в базата данни на посредника е съобразен с функциите, които изпълняват различните отдели и служителите в тях. Целта на разграничаването на правата за достъп е да се избегне злоупотребата с информация.

2.4. Ликвиден риск - възможността от загуби от наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. За намаляване на този риск ИП се стреми от една страна да инвестира в ценни книжа със сравнително добра норма на ликвидност, с което да се постигнат два ефекта – постигане на коректна оценка за състоянието на активите и осигуряване на евентуален „изход“ от направената инвестиция и лесно реализиране на натрупаната доходност. От друга страна ИП се стреми да намали вероятността за възникване на неочаквани краткосрочни задължения чрез ежедневно управление и планиране на оборотните средства и паричния поток.

2.5. Риск от концентрация – възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл, географска област или възникнал от една и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни

експозиции. За ограничаване на този вид риск се извършва ежедневна преценка на позициите в търговския портфейл и теглото им в него, като има изградена последователност на оповестяване и своевременно уведомяване на управленския орган на ИП.

2.6. Риск от прекомерен ливъридж - представлява прекомерно натрупване на задлъжнялост при ИП. Изразява се в това с относително малък собствен капитал да се гарантират огромна сума активи. Управлението на риска от прекомерен ливъридж се състои в прилагането на предпазни мерки за преодоляване на този риск, надлежно отчитайки нарастването му поради намаление на собствения капитал в резултат на очаквани или претърпени загуби. ИП следи стриктно показателите за риска от прекомерен ливъридж, които включват коефициент на ливъридж, изчисляван съгласно чл. 429 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

2.7. Макроикономически риск - риск, свързан с икономическата стабилност и перспективите за растеж на националната икономика, който оказва пряко или косвено влияние върху формирането и изменението на пазарните условия, както и на инвестиционния климат. Основните постижения на страната, които се отбелязват от международните рейтингови агенции, са: стабилна финансова система, нисък размер на външния дълг спрямо БВП, добра платежоспособност, благоприятната среда за директни чуждестранни инвестиции. Всичко това доведе до запазване на кредитния рейтинг на страната на ниво BBB (Fitch) през 2020 г. На базата на тези данни ИП не е счел, че се налага повишено внимание към рисковите фактори породени от макроикономическата обстановка.

3. Структура и организация на звеното за управление на риска

За да отговори адекватно на изискванията за капиталовата адекватност и ликвидност на инвестиционните посредници, ИП „Първа Финансова Брокерска Къща“ ЕООД формира самостоятелен отдел за „Анализ и управление на риска“, който докладва пряко на ръководството на посредника и извършва ежедневен мониторинг на всички рискови фактори, касаещи дейността на посредника, съвместно с останалите отдели на посредника. Отделът „Анализ и управление на риска“ функционира независимо от другите отдели в посредника и се състои от един служител. Той следи и анализира ежедневно всички видове рискове и докладва пряко на управителите.

Непосредствените отговорности на този отдел са, както следва:

- подпомага с конкретни разработки инвестиционния посредник при определяне стратегията и политиката по управление на риска, на лимитите за сделки на вътрешните и международните пазари и пределно допустимите нива по основните видове риск. Отделът трябва във всеки момент да е в състояние да представи цялостен преглед на всички рискове, на които е изложен инвестиционният посредник.
- изготвя обосновани предложения за актуализиране или усъвършенстване на политиката за управление на риска;
- наблюдава, анализира, оценява и измерва текущо риска, в т.ч. спазването на определените лимити и нива на риск и докладва на управителите;
- контролира спазването на установените лимити за сделки и сигнализира при достигане на утвърдените лимити или надвишаването им;
- подпомага други звена в инвестиционния посредник при определяне на количествено измеримите и неизмеримите рискове;
- адаптира готови модели за измерване на риска и наблюдаване на рисковите фактори върху дейността на инвестиционния посредник;
- изготвя и внася за разглеждане, обсъждане и приемане от Управителите на инвестиционния посредник, най-малко веднъж на 6 месеца, доклад за състоянието на риска и дейността на отдела по управление на риска през предходния период, в който посочва констатираните непълноти и несъответствия, както и предприетите мерки за отстраняването им, относно политиките и процедурите за установяване и управление на рисковете свързани с дейностите, процедурите и системите на инвестиционния посредник в съответствие с допустимото ниво на риск;

- събира, оценява и организира постъпването в базата от данни на вътрешна и външна информация по отношение на риска.

4. Политики за хеджиране на риска и стратегии и процеси за наблюдение на постоянната ефективност на процесите по хеджиране и редукция на риска.

Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете има за цел да редуцира влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху дейността на инвестиционния посредник, включително на рисковете произтичащи от макроикономическата среда. Процедурите за оценка и управление на отделните видове риск включват:

- идентифициране на отделните външни и вътрешни данни, факти и събития влияещи върху дейността на инвестиционния посредник;
- идентифициране и измерване на риска;
- конкретни методи за управление на всеки вид риск и основни допускания и изходни параметри за прилагането на избрания метод;
- наблюдаване, оценка и контрол на риска;
- докладване на риска.

Методите за ограничаване на рисковите фактори (хеджиране) имат приоритет пред методите за управление на средствата при контрола на риска. Измерването, анализирането и наблюдаването на рисковите фактори се извършва ежедневно за търговския портфейл и ежесечно за инвестиционния портфейл от служителите в звеното по управление на риска при инвестиционния посредник. Оценката на риска се извършва на база на анализ на следните компоненти:

- основните и значими дейности при инвестиционния посредник;
- вида и нивото (степената) на присъщите за инвестиционния посредник рискове;
- адекватността на действащите контролни системи за управление на риска;
- обща оценка на риска.

II. Информация относно собствения капитал и общите капиталови изисквания.

Собствени средства

Код	Позиция	Сума
1	СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	10 355 454
1.1	КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	10 355 454
1.1.1.	БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	10 355 454
1.1.1.1.	Капиталови инструменти, приемливи като базов собствен капитал от първи ред	1 500 000
1.1.1.1.1.	Изплатени капиталови инструменти	1 500 000
1.1.1.2	Неразпределена печалба	
1.1.1.2.2.	Приемлива печалба или загуба	2 988 802
1.1.1.2.2.1	Печалба или загуба, която се отнася към собствениците на дружеството майка	2 988 802
1.1.1.2.2.2.	Неприемлива част от годишната печалба	-135 295
1.1.1.3	Натрупан друг всеобхватен доход	9 448 601
1.1.1.4	Други резерви	27 092
1.1.1.11	(-) Други нематериални активи	27 092
1.1.1.11.1	(-) Други нематериални активи преди приспадане на пасиви с отсрочен данък	430 760
1.1.1.22.	(-) Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията няма значителни инвестиции	10 355 454

Капиталови изисквания

Код	Обозначение	Сума
1	Обща рискова експозиция	19 769 848
1.1	Размер на рисково претеглените експозиции за кредитен риск, кредитен риск от контрагента и риск от разсейване и свободни доставки	2 122 624
1.1.1.	Стандартизиран подход (SA)	2 122 624
1.1.1.1	Класове експозиции при стандартизирания подход с изключение на секюритизиращи позиции	2 122 624
1.1.1.1.01	Централни правителства или централни банки	83 530
1.1.1.1.06	Институции	223 551
1.1.1.1.07	Предприятия	732 426
1.1.1.1.08	На дребно	977 100
1.1.1.1.15	Експозиции в капиталови инструменти	106 017
1.1.1.1.16	Други позиции	0
1.2	Обща рискова експозиция във връзка със сетълмента/доставка	9 874 428
1.3	Обща рискова експозиция във връзка с позиционен, валутен и стоков риск	9 874 428
1.3.1.	Рискова експозиция за позиционен, валутен и стоков риск при стандартизираните подходи (SA)	2 480 890
1.3.1.1	Търгувани дългови инструменти	6 010 493
1.3.1.2	Експозиции в капиталови инструменти	1 383 045
1.3.1.3	Валутни сделки	7 772 796
1.4.	Обща рискова експозиция във връзка с операционен риск (OpR)	7 772 796
1.4.1.	Подход на базисния индикатор (BIA) на операционния риск (OpR)	19 769 848
1.6	Обща рискова експозиция във връзка с корекция на кредитна оценка	2 122 624
1.8	Други рискови експозиции	2 122 624

Към 31.12.2020 г. ИП „Първа Финансова Брокерска Къща“ ЕООД изпълнява надзорните изисквания на Регламент (ЕС) 575/2013, според които съотношението на базовия собствен капитал от първи ред трябва да е не по-малко от 4.5 % от общата рискова експозиция, съотношението на капитала от първи ред трябва да е не по-малко от 6 % от общата рискова експозиция, а на общата капиталова адекватност - не по- малко от 8 %.

Съотношение на капиталовата адекватност и размери на капитала
--

Код	Позиция	Сума
1	Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	52 %
2	Излишък(+)/Недостиг(-) на базовия собствен капитал от първи ред	9 465 811
3	Съотношение на капитала от първи ред	52 %
4	Излишък(+)/Недостиг(-) на капитал от първи ред	9 169 263
5	Съотношение на обща капиталова адекватност	52 %
6	Излишък(+)/Недостиг(-) на обща стойност на капитала	8 773 866

От представения доклад е видно, че ИП „Първа Финансова Брокерска Къща“ ЕООД разполага с достатъчно собствени средства за покриване на рисковете, възникващи в резултат на извършване на дейността му.